

Malmö stad

Åtaganden i Årsanalys 2018

Förskolenämnden

Bilaga 1, Årsanalys 2018

Innehållsförteckning

1	Åtagande	3
1.1	Målområde 1 – En ung, global och modern stad	3
1.2	Målområde 2 – En stad för näringsliv och arbete	5
1.3	Målområde 3 – En stad för barn och unga	7
1.4	Målområde 4 – En öppen stad	11
1.5	Målområde 5 – En jämlik stad	12
1.6	Målområde 6 – En trygg stad	13
1.7	Målområde 7 – En aktiv och kreativ stad	15
1.8	Målområde 8 – En ekologiskt hållbar stad	16
1.9	Målområde 9 – En stad med bra arbetsvillkor	19

1 Åtagande

1.1 Målområde 1 – En ung, global och modern stad

Åtagande	Kommentar
<p>● Förskoleförvaltningen ska genom samverkan med andra nämnder och externa aktörer arbeta för att de globala målen synliggörs.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Nämndens uppdrag är att utveckla en kvalitativ och jämlik förskola för alla barn i hela staden, vilket knyter an till flera av de globala målen i FN:s Agenda 2030. Samarbetet med andra nämnder och samhällsaktörer är en viktig förutsättning i detta arbete. Förskoleförvaltningen deltar även aktivt i det arbete som hålls samman av stadskontorets hållbarhetskansli när det gäller integreringen av de globala målen i Malmö stads arbete.</p> <p>Inom ramen för framförallt det fjärde globala målet om en god utbildning för alla har förvaltningens arbete under året fokuserats på att fortsätta utveckla samverkan med idéburen sektor för att skapa ett ökat deltagande i förskolan. Detta är specifikt kopplat till delmål 4.2, som innebär att samtliga barn ska ha tillgång till en förskola av god kvalitet som förbereder dem för att börja grundskolan. Bland annat har förskoleförvaltningen genomfört två nätverks-träffar med ideella föreningar för att skapa kontakter och informera om förskolan och dess kvaliteter, samt för att ge praktisk information om hur ansökningsförfarandet går till. Ett förskoleområde i utbildningsområde Öster har inlett träffar med föreningar och organisationer på det lokala planet för att nå ut till fler familjer, vilket är ett arbete som sker i samverkan med fritidsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen.</p> <p>Det arbete som sker med familjecentraler tillsammans med arbetsmarknads- och socialnämnden och Region Skåne är ytterligare ett viktigt exempel på samverkan i enlighet med de globala målen.</p> <p>Under våren genomfördes ett möte med Sveriges kommuner och landsting, SKL, utifrån deras överenskommelse med regeringen rörande öppen förskola för språk och integration. Satsningen pågår 2018–2020 och syftar till att påskynda etableringen i arbets- och samhällslivet för utrikes födda kvinnor samt öka deltagandet i förskolan för barn med utländsk bakgrund. Förskoleförvaltningen bjöd in SKL för att dela med sig av det arbete som genomförs rörande integration, språkträning och samhällsorientering på de öppna förskolorna/ familjecentralerna. Till följd av detta blev förskoleförvaltningen tillfrågade att delta i kommande spridningskonferenser, aktiviteter och utvärderingar som SKL genomför inom satsningen.</p> <p>En ny läroplan för förskolan börjar gälla från och med 1 juli 2019, vilken stämmer väl överens med Agenda 2030. Under hösten har förskolorna arbetat med förberedelser och fått utbildningsinsatser inför övergången till den nya läroplanen.</p>

1.1.1 Barnen ska mötas i en förskoleverksamhet där det råder ett öppet och demokratiskt klimat. Varje barn ska uppleva sitt eget och allas lika värde.

Åtagande	Kommentar
<p>◆ Förskoleförvaltningen ska attrahera, rekrytera och behålla män inom yrkena barnskötare, pedagog och förskollärare samt förste förskollärare.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Arbetet med att attrahera fler män till förskolan har inrymt flera utmaningar och perspektiv. Målsättningen är inte enbart att attrahera och rekrytera fler män till den kommunala förskoleverksamheten utan även att skapa goda förutsättningar för att behålla de män som arbetar på kommunens förskolor. Ambassadörsprogrammet ska spegla den målbild som förvaltningen har gällande andelen män i förskolan, genom representation på mässor, i syfte att attrahera och rekrytera medarbetare. Arbetet inom området <i>Fler män i förskolan</i> knyts till förvaltningens arbete för att stärka Malmö stads varumärke som arbetsgivare (Employer branding) inom förskolan där medarbetares arbetsförhållanden och likvärdiga möjligheter att utvecklas i sitt uppdrag har varit en strategisk fråga för kompetensförsörjningsuppdraget. Kopplat till det pedagogiska uppdraget och professionen finns utmaningen att förbättra förutsättningarna för medarbetares arbete i konkreta undervisnings- eller omsorgssituationer. Detta utifrån de krav som ställs på förskolans professioner i skollag och läroplan.</p> <p>Sedan 2017 pågår ett fördjupat samarbete med forskare från Stockholms universitet, som bland annat har resulterat i rapporten <i>Förebyggande arbete och åtgärdande insatser gällande misstanke om sexuella trakasserier mot barn</i>. Under året har arbetet fördjupats och en åtgärdsplan tagits fram där flera av åtgärderna förväntas bidra till att både män och kvinnor kan känna sig trygga i sin anställning inom den kommunala förskoleverksamheten. Det fortsatta arbetet bygger på en hög grad av medverkan från förskolans olika personalgrupper.</p> <p>Inom förvaltningen finns dessutom ambitionen att lyfta frågor som rör män i förskolan på nationell och internationell nivå. Förskoleförvaltningen är del av ett nätverk för dessa frågor på nationell nivå som samordnas av SKL. Under året har förskoleförvaltningen deltagit i SKL-konferens om kompetensförsörjning där frågan om män i förskolan uppmärksammats. Vidare har förvaltningens arbete inom området <i>Fler män i förskolan</i> presenterats på en internationell förskolekonferens.</p>
<p>◆ Förskoleförvaltningen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete med utgångspunkt i skollag och läroplan för att säkerställa att utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna. Barns möjlighet att utöva inflytande över det egna arbetet är en central utgångspunkt.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Arbetet med att säkerställa att utbildningen utformas i överensstämmelse med demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter sker primärt i det dagliga mötet mellan barnen och förskolans personal och följs upp på förskolenivå inom ramen för förskolornas systematiska kvalitetsarbete. På övergripande nivå sker uppföljning av förskolornas arbete i samband med lägesbedömningen.</p> <p>Det framgår i 2018 års lägesbedömning att frågan om barns delaktighet och inflytande har haft hög prioritet på kommunens förskolor det senaste året. Förskolorna arbetar på olika sätt för att ge barnen</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>förutsättningar för delaktighet och inflytande. Förskolorna arrangerar barnråd, intervjuar barnen och barnen får rösta om olika saker. Förskolornas pedagogiska miljöer används för att stimulera barns nyfikenhet och barngrupperna organiseras så att barnen får möjlighet att ta plats och göra sina röster hörda.</p> <p>Förskolornas uppföljningar lyfter framförallt fram värdet av pedagogisk dokumentation och reflektion kring barnens lärande som ett sätt att skapa delaktighet och att synliggöra och tillvarata barnens röster i det lokala utvecklingsarbetet. Det konstateras dock att förskolorna kommit olika långt i att involvera barnen i det systematiska kvalitetsarbetet. En annan generell slutsats är att det är svårt att veta om barnen upplever reellt inflytande.</p> <p>Personalens kompetens understryks i lägesbedömningen som en avgörande framgångsfaktor när det gäller arbetet med barns delaktighet och inflytande. Under året har de pedagogiska utvecklingsteam genomfört en omfattande utbildningsinsats under rubriken <i>Barns delaktighet och utforskande</i>. Utbildningens innehåll har sin grund i aktuell pedagogisk forskning, vilket skapar förutsättningar för en forskningsbaserad verksamhetsutveckling. Deltagandet i <i>Barns delaktighet och utforskande</i> har varit spritt över staden. Inom utbildningsområde Öster har det områdesövergripande arbetet <i>3600 berättelser</i> riktat fokus på barnen och deras röster.</p> <p>På övergripande nivå har inom ramen för läroplansuppdraget skett samverkan med övriga skolförvaltningar kring det livslånga lärandet. Syfte är att ringa in prioriterade områden för samarbete kommande år. Pedagogisk inspiration samordnar detta arbete. På central nivå pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att förbättra förutsättningarna för förskolornas förebyggande och främjande arbete för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Detta tar sin utgångspunkt i skollagen och förskolans värdegrund och har direkt koppling till och bärighet på förvaltningens arbete med att säkerställa att utbildningen i förskolan utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna. Förvaltningens arbete med detta åtagande rapporteras separat under målområde 4.</p>

1.2 Målområde 2 – En stad för näringsliv och arbete

1.2.1 Barnfamiljerna i Malmö ska erbjudas förskoleplats i den omfattning som behövs för att bidra till deras förutsättningar till självförsörjning.

Åtagande	Kommentar
<p> Förskoleförvaltningen ska säkerställa att efterfrågan på förskoleplats tillgodoses.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Arbetet för att säkerställa tillräcklig lokalkapacitet och att skapa bättre förutsättningar för att erbjuda plats så nära barnets hem som möjligt har fortskridit. Till grund för arbetet ligger förskolenämndens</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>lokalförsörjningsplan. Förskolenämnden beslutade i september om Lokalförsörjningsplan för perioden 2019 till 2028. Prognosen över platsutvecklingen i staden visar att den totala tillgången på platser under planeringsperioden fram till 2028 är tillräcklig. Den visar dock på fortsatta geografiska obalanser i fördelningen av platser i staden, och det råder generellt sett brist på förskoleplatser i stadens centrala delar.</p> <p>Förskoleförvaltningen arbetar kontinuerligt med uppföljning och platsplanering. Placering av barn sker dagligen i enlighet med Malmö stads riktlinjer. En viktig del av arbetet handlar om att ta fram beslutsunderlag och prognoser om framtida behov. Detta arbete sker strukturerat över året.</p> <p>Möjligheten för vårdnadshavare att välja flexibelt startdatum vid erbjudande av plats i kommunal förskoleverksamhet, som infördes år 2017, har utökats under året. För vårdnadshavarna innebär flexibelt startdatum nu en möjlighet att inom en period på 1–60 dagar välja startdatum. I och med flexibelt startdatum ges större möjlighet att få det förskolealternativ man önskar för sitt barn.</p> <p>Under våren genomfördes uppföljning av hur flexibelt startdatum fungerat utifrån vårdnadshavarnas perspektiv. Vårdnadshavarnas upplevelse av det nya anmälningsförfarandet bedöms vara positiv.</p>

1.2.2 Förvaltningen ska tillhandahålla saklig information för nyetablering av fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg.

Åtagande	Kommentar
<p> Förskoleförvaltningen ska säkerställa att det finns saklig och korrekt information om etablering av fristående förskola och pedagogisk omsorg, och säkerställa goda kontakter gentemot fristående huvudmän.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Under året har flera åtgärder vidtagits som ska bidra till att det finns saklig och korrekt information om etablering av fristående förskola och pedagogisk omsorg och i syfte att säkerställa goda kontakter gentemot fristående huvudmän.</p> <p>Informationsarbetet har skett i enlighet med förskoleförvaltningens fastställda principer för kommunikation med och information till fristående huvudmän där malmo.se understryks som prioriterad informationskanal i dialogen och samarbetet med fristående huvudmän. Under året har malmo.se bland annat använts för att informera om nya regler för fristående verksamheter bland annat gällande ägar- och ledningsprövning, verksamheternas ekonomiska förutsättningar, förskolans reviderade läroplan samt ny bestämmelse om skolchef.</p> <p>Kontakten med fristående huvudmän sker primärt i samband med godkännande av nya verksamheter eller vid tillsyn inför nyetablering eller av befintlig verksamhet. Förvaltningens arbete med att se över handläggningstider och rutiner för återkoppling efter genomförd tillsyn syftar till att underlätta för de fristående förskolorna och att stärka förtroendet mellan tillsynsmyndighet och fristående huvudmän.</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>Flera kommunala nämnder har uppdraget att fungera som tillsynsmyndigheter i förhållande till de fristående aktörerna. Förskoleförvaltningens för dialog och har samarbete med stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen för att underlätta samordning kring tillsyn och att få till stånd en myndighetsutövning som uppfattas som meningsfull och begriplig utifrån de fristående aktörernas perspektiv. Under året har särskilt fokus riktats mot enskild pedagogisk omsorg.</p> <p>Förskoleförvaltningen kontinuerliga utbyte genom storstadsnätverk för godkännande- och tillsynsfrågor och även ett regionalt nätverk tillsammans med skånska kommuner bidrar till samstämmighet i hanteringen av dessa frågor.</p>

1.3 Målområde 3 – En stad för barn och unga

Åtagande	Kommentar
<p> Förskoleförvaltningen ska fortsätta arbetet för att öka omfattningen av ekologiska livsmedel och klimatsmart mat i förskolan. Till grund för arbetet ligger bland annat samarbetet med miljöförvaltningen och serviceförvaltningen inom ramen för projektet Klimatsmart mat i Malmö genom kompetensutveckling och kommunikationsinsatser.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Utvecklingsarbetet kring ekologisk och klimatsmart mat i Malmö stads förskolor har fortsatt under år 2018. Detta för att bidra till Malmö stads mål om att all mat som serveras av staden ska vara ekologisk år 2020. Arbetet sker i nära samarbete med andra förvaltningar, bland annat genomför miljöförvaltningen regelbundna nätverksträffar för matlagningsspersonal på förskolorna.</p> <p>Förskolenämnden har beslutat om målet att <i>Hälsa och miljökrav ska styra valet av produkter i förskolornas dagliga miljö</i> och följer kontinuerligt utvecklingen av andelen miljömärkta livsmedelsinköp. Andelen har under år 2018 uppgått till i genomsnitt 75 procent, vilket innebär en ökning med två procentenheter jämfört med år 2017 (73 procent). Andelen miljömärkta livsmedelsinköp har successivt ökat mellan åren 2015 och 2018. Kontinuerligt stöd och underlag lämnas till förskolechefer för att bidra till en lägesbild när det gäller inköp av livsmedel och för att ge underlag för kommande utvecklingsarbete.</p> <p>Nätverksträffar och kommunikationsinsatser för att uppmärksamma, synliggöra och inspirera förvaltningens förskolor kring vikten av miljömärkta inköp är andra aktiviteter som har bidragit till ökad måluppfyllelse. För att uppmärksamma och stärka arbetet med hållbar mat har miljöförvaltningen de senaste åren delat ut diplom till de förskolor som har högst procent inköp av ekologiska livsmedel. Diplomen delas ut till både tillagningskök och mottagningskök i två kategorier: guld och silver. Guld innebär att förskolan köpt in mer än 90 procent ekologiska råvaror och silverkategorin att inköpen motsvarar 85–90 procent. Nytt år 2018 var att de tillagningskök som har lägst växthusgasutsläpp per kilo inköpta livsmedel uppmärksammades. Innan sommaren uppmärksammades sammanlagt 20 förskolor för ekologisk och klimatsmart mat, varav fyra tillagningskök och tre mottagningskök köpt mer än 90 procent ekologisk mat.</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>Förskolenämndens verksamhet ingår i projektet <i>Klimatsmart mat i Malmö</i>, ett gemensamt utvecklingsarbete för att minska matens klimatpåverkan och matsvinn i förskolan. Projektet leds av miljöförvaltningen och förskoleförvaltningen och serviceförvaltningen deltar. Inom ramen för projektet har utbildningsinsatser genomförts för att minska matens klimatpåverkan och svinnet inom förskolan. Dessa har bestått av tre delkurser: En grundkurs med målgrupp chefer, pedagoger och matlagingspersonal, kurs i näringslära och menyplanering för matlagingspersonal samt växtbaserad praktisk matlagingskurs för matlagingspersonal. Utbildningsuppbygget har tagits fram av en brett sammansatt referensgrupp med bland andra projektledare med flera från miljöförvaltningen, kökssamordnare, förskolechefer, förskollärare och matlagingspersonal från förskoleförvaltningen och sektionschef från skolrestauranger vid serviceförvaltningen.</p> <p>Medarbetare i samtliga utbildningsområden har erbjudits utbildning. Vidare har ett informationsmaterial tagits fram till medarbetare för att minska matsvinn: <i>Första hjälpen för rester</i> och en information till vårdnadshavare om klimatsmart mat finns nu.</p>

1.3.1 Förskolenämnden ska bidra till det socialt hållbara Malmö genom att tillsammans med övriga nämnder, myndigheter, näringsliv och idéburen sektor arbeta för goda och likvärdiga uppväxtvillkor för alla barn.

Åtagande	Kommentar
<p> Förskoleförvaltningen ska verka för att öka andelen barn i åldern 3–5 år i förskoleverksamheten.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Förskoleförvaltningen har fortsatt arbetet med att på olika sätt öka andelen barn i förskoleverksamheten. Stadens familjecentraler och de öppna förskolorna är viktiga i arbetet med att nå de barn som står utanför förskoleverksamheten.</p> <p>Förskoleförvaltningen, Region Skåne och arbetsmarknads- och socialförvaltningen samverkar för att starta fler och utveckla de befintliga familjecentralerna i Malmö. Hyresavtal har tecknats för Lindängens familjecentral som beräknas öppna i januari 2019. Lokalöversyn och hyresavtalsförhandlingar har genomförts för en etablering av ny familjecentral vid Värnhem i vårdcentralen Granens lokaler. Vidare har förberedelser för en flytt av Sesam familjecentral till nya, upprustade lokaler som även möjliggör barnmorskemottagning genomförts. Socialrådgivartjänster inrättades första halvåret på Solstrålens familjecentral och Barnens Hus.</p> <p>Förskoleförvaltningen har i samverkan med idéburen sektor tagit fram filmer som på ett enkelt sätt beskriver vad förskola är i syfte att nå ut till vårdnadshavare vars barn i dagsläget inte deltar i förskola. Filmerna finns på svenska, engelska, arabiska och somaliska.</p> <p>På lokal nivå har uppsökande verksamhet genomförts med regelbundna besök på familjecentraler, öppna förskolor och BVC i de områden med förhållandevis många barn som står utanför förskolan.</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>Prioriterad grupp är barn i åldrarna 3–5 år.</p> <p>Förskoleförvaltningens bedömning är att det är viktigt att nå alla nyanlända vårdnadshavare och beskriva förskolans uppdrag och hur den kan förbereda barnen inför skolstart. Ingångar i detta arbete är de öppna förskolorna och familjecentralerna. På öppna förskolan Hera utvecklas löpande olika former för att möta denna målgrupp. Språkträning för både vårdnadshavare och barn är ett stående inslag. Här sker också uppsökande verksamhet gentemot aktörer såsom Flyktinghälsan, Migrationsverket, transitboenden, SFI och Arbetsförmedlingen. Öppna förskolan Hera har vidare beviljats medel från länsstyrelsen för att utveckla sitt arbete ytterligare gentemot nyanlända och asylsökande. Insatser som under hösten beviljades medel var SFI-undervisning, hälsofredagar och integration i möte och rörelse. Under året har Kompassens öppna förskola och Sems familjecentral haft en samverkan med gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningens SFI-enhet och erbjudit språkträning varje vecka för nyanlända och asylsökande. Vidare har familjehuset Nydala samverkat med den ideella föreningen <i>Svenska med baby</i> där språkträning erbjudits en gång i veckan. Familjehuset Nydala fortsätter sitt arbete med olika språkstödande aktiviteter för att vårdnadshavare ska bli bättre rustade för en framtid på arbetsmarknaden.</p> <p>Under våren har ett kartläggningsarbete inletts för att arbeta fram en struktur för samverkan kring barn och unga. SBUM (Samverkan Barn & Unga Malmö) är den grupp som ansvarar för uppdraget och där finns förskoleförvaltningen representerad genom en av utbildningscheferna. Övriga deltagare är utbildningschefer från grundskoleförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, avdelningschefer från arbetsmarknads- och socialförvaltningen och fritidsförvaltningen samt representant från polisen.</p>

1.3.2 Barnen ska erbjudas likvärdig förskola oberoende av var i staden verksamheten bedrivs.

Åtagande	Kommentar
<p>◆ Förskoleförvaltningen ska sträva efter att öka kontinuiteten för barnen på förskolorna.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Kontinuitet i barngrupperna och andra frågor som rör barngruppernas organisering är komplexa och kräver samarbete mellan olika delar av förskoleorganisationen och även med andra förvaltningar.</p> <p>Placering av barn på kommunens förskolor sker med utgångspunkt i Malmö stads regler för ansökan och placering i förskola och pedagogisk omsorg. Fördelning av platser sker utifrån ett helhetsperspektiv. Inom förvaltningen finns upparbetade samverkansstrukturer kring planering och uppföljning av placeringen av barn.</p> <p>Flexibel inskolning har tillämpats vid erbjudande av plats. För vårdnadshavarna innebär flexibelt startdatum en möjlighet att inom en given tidsperiod</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>välja startdatum. I och med detta ökar möjligheterna att få det förskolealternativ man önskar för sitt barn. En uppföljning gjordes under våren som visar att det nya ansökningsförfarandet generellt upplevts om positivt bland vårdnadshavarna. Med hänsyn till uppföljningsresultatet och även verksamhetens positiva erfarenheter har spannet för den flexibla inskolningen utökats från 21 dagar till 60 dagar under år 2018.</p> <p>Behovet att motverka geografisk obalans har uppmärksammats som en prioriterad fråga i förvaltningens strategiska lokalplanering och även i 2018 års lägesbedömning kopplat till förskolornas lokalmässiga förutsättningar. Det konstateras att möjligheterna att ha nära till förskolan skiljer sig stort beroende på var i Malmö som barnen bor. För att kunna åstadkomma förändring behöver en utbyggnad ske i de delar av kommunen där det råder generell brist på förskoleplatser, vilket framför allt är i de centrala delarna av staden. I dessa delar av staden finns många lokaler som är i behov av avveckling, vilket komplicerar arbetet</p> <p>Ytterst syftar arbetet för att öka kontinuiteten i barngrupperna till att skapa strukturella förutsättningar för att alla barn ska få möjlighet till goda och kontinuerliga pedagogiska relationer. Barngruppernas organisering är en kvalitetsfaktor. På förskolenivå sker planering av barngrupperna och uppföljning av barngruppernas organisering inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet med uppföljning på övergripande nivå utifrån ett helhetsperspektiv för förskoleverksamheten i Malmö i samband med den årliga lägesbedömningen.</p> <p>Ytterligare en faktor som påverkar barnens möjligheter till goda och kontinuerliga pedagogiska relationer är tillgången till personal. I lägesbedömningen uppmärksammas personalfrånvaro och personalomsättning som avgörande personella förutsättningar. Det konstateras att personalomsättningen tillsammans med annan personalfrånvaro är ett av de vanligaste hindren för ökad målpåfyllelse i verksamheten.</p>
<p>◆ Förskoleförvaltningen ska arbeta för att minska skillnaden mellan förskoleområdena och utbildningsområdena avseende andelen förskollärare/förste förskollärare.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Andelen förskollärare skiljer sig åt mellan förskolor. Som en strategisk åtgärd har förste förskollärare inrättats som ett led i att erbjuda barnen en likvärdig förskola. De arbetar 60 procent av sin arbetstid i barngrupp och bidrar till att säkerställa förskollärarkompetens inom förskoleområdet, vilket stimulerar en jämnare fördelning av kompetensen.</p> <p>Förvaltningen har arbetat fram ett förslag som skulle kunna bidra till en ökad flexibilitet för att minska variationerna avseende andelen förskollärare mellan förskolorna. Förslaget omfattar modeller med syfte att jämna ut variationer i andel förskollärare mellan förskolor och att säkerställa likvärdighet för barnen. De förslagna modellerna är presenterade för utbildningsområdeschefernas ledningsgrupper som nu</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>arbetar vidare med förslagen utifrån sina lokala förutsättningar.</p> <p>Under året togs underlag avseende fördelning av andelen förskollärare/ förste förskollärare fram i samband med direktörsdialogerna. Underlaget har använts till diskussion kring fördelningen av förskollärare och förste förskollärare. En uppföljning av organisationsutvecklingen har påbörjats avseende förste förskollärare i förskoleområdena. Uppföljningen är en del av utvärderingen av organisationsutvecklingen, vilken kommer att presenteras år 2019.</p>

1.4 Målområde 4 – En öppen stad

1.4.1 Barnen ska vistas i en förskoleverksamhet som präglas av ett aktivt förebyggande arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Åtagande	Kommentar
<p> Verksamheternas förmåga att arbeta aktivt med ett normkritiskt perspektiv ska stärkas och stödjas genom samarbete mellan skolförvaltningarna.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>För att stärka verksamheternas förmåga att aktivt arbeta med ett normkritiskt perspektiv pågår ett samarbete mellan de tre skolförvaltningarna. Ett utbildningskoncept har tagits fram i samarbete med stadskontorets välfärdsavdelning och föreningen Malmö mot diskriminering. Konceptet omfattar bland annat stöd- och utbildningsmaterial i normkritik och utbildningsinsatser för berörda medarbetare. Utbildningsinsatserna fortsätter under 2019.</p> <p>Under året har en utbildningsinsats för chefer avslutats. Utbildningsinsatsen genomfördes i samarbete med Malmö mot diskriminering.</p> <p>Under året har också processtödare från förskoleområdena utbildats för att kunna fungera som stöd åt förskolecheferna i det normkritiska arbetet.</p>
<p> Förutsättningarna för förskolornas förebyggande och främjande arbete för att motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i enlighet med gällande lagstiftning ska stärkas.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Även om flera åtgärder vidtagits inom den kommunala förskoleverksamheten under året finns ett behov av vidareutveckling av arbetet med att stärka förskolorna i det förebyggande och främjande arbetet. Förvaltningens stödmaterial för det förebyggande och främjande arbetet har utgjort en central utgångspunkt i arbetet. Bland annat har workshops genomförts där medarbetare från kommunens förskolor har diskuterat förutsättningarna för det förebyggande och främjande arbetet, både utifrån ett barnperspektiv och ett medarbetarperspektiv.</p> <p>Under året har förvaltningen arbetat med rapporten som Christian Eidevald (forskare och docent vid Stockholms Universitet) skrev under hösten 2017 i syfte att identifiera eventuella åtgärder och insatser för att bättre kunna förebygga, upptäcka och hantera misstänkta sexuella trakasserier mot barn i förskolor. Hittills har arbetet resulterat i planering för aktualisering av en referensgrupp och därtill hö-</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>rande beredningsgrupp som ska sätta fokus på dilemman kopplade till sexuella trakasserier, professionell omsorg och barns integritet. Referensgruppens deltagare består till största del av förskollärare, pedagoger och barnskötare.</p> <p>Förvaltningen har därutöver hållit ett utbildningstillfälle om förebyggande och främjande arbete mot diskriminering och kränkande behandling för personer som går barnskötutbildning på Värnhemsskolan.</p>

1.5 Målområde 5 – En jämlik stad

1.5.1 Barnen ska vistas i en förskoleverksamhet som anpassas efter enskilda barns behov och uppväger skillnader i barnens olika förutsättningar.

Åtagande	Kommentar
<p>◆ Förvaltningen ska arbeta för att säkerställa en förskoleverksamhet som kan tillgodose varje barns specifika behov av stöd.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Det förvaltningsgemensamma utvecklingsområdet <i>Alla barns rätt till stöd</i> syftar till att utveckla likvärdiga förutsättningar för förskolorna i arbetet med att möta alla barns behov av stödinsatser. Utvecklingsarbetet sker primärt på förskolenivå och planeras med utgångspunkt i barngruppernas specifika behov och förutsättningar. Utvecklingsområdenas pedagogiska utvecklingsteam och områdenas specialpedagog- och utvecklingsteam och även förste förskollärarna utgör viktiga stödresurser i arbetet.</p> <p>För att säkerställa likvärdighet i arbetet med <i>Alla barns rätt till stöd</i> har förskoleförvaltningen tagit fram ett stödmaterial med riktlinjer för förskolornas arbete inom området. Under året har förskolornas arbete utifrån stödmaterialen följts upp och utvärderats. Det framkommer att stödmaterialen har implementerats i varierande utsträckning.</p> <p>Samverkan med Region Skåne och även grundskoleförvaltningen är central för att kommunens förskolor ska kunna leva upp till skollagens och läroplanens krav när det gäller barn i behov av särskilt stöd. Under året har en ny överenskommelse gällande logopedinsatser på vissa av kommunens förskolor träffats med Region Skåne. Samverkan med Region Skåne/habilitering fortsätter enligt tidigare upprättat samverkansavtal. De i samverkan fastställda ramarna för samarbete mellan Region Skåne och förskoleförvaltningen bidrar till förbättrade och likvärdiga förutsättningar i förskolornas arbete med stödinsatser.</p> <p>Övergången från förskola till förskoleklass och vidare i skolsystemet är avgörande för de barn som är i behov av särskilda stödinsatser för att kunna tillgodogöra sig undervisningen. Vikten av samverkan mellan skoleförvaltningarna understryks i förskolans och grundskolans läroplaner. I samarbete med grundskoleförvaltningen har förskoleförvaltningen</p>

Åtagande	Kommentar
	tagit fram ett stödmaterial för samverkan med förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet. Insatser har genomförts för att sprida stödmaterial på kommunens förskolor. Hur stödmaterial används i kommunens förskolor och vilka effekter det fått följdes upp under hösten.

1.6 Målområde 6 – En trygg stad

1.6.1 Förskolenämnden ska genom samverkan med övriga nämnder, myndigheter, näringsliv och idéburen sektor aktivt medverka till att skapa trygghet i Malmö

Åtagande	Kommentar
<p> Förskoleförvaltningen ska bidra med erfarenheter och kompetens i det kontinuerliga förebyggande arbetet och i gemensamma insatser för en trygg stad tillsammans med andra förvaltningar, myndigheter, näringsliv och idéburen sektor.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>I samtliga fem geografiska områden i staden har det under året skett veckovisa samverkansmöten (benämnda exempelvis <i>Fredagsmöte</i> och <i>Örat mot marken</i>) för att sammanställa en gemensam nulägesbild av trygghetsläget i staden. Vid mötena deltar chefer eller andra tjänstemän inom socialtjänst, fritidsverksamhet, vård och omsorg, funktionsstöd, räddningstjänst, polis, grundskola och förskola. Vid behov deltar även representanter från fastighetsägare i området. Genom att delge aktuella händelser utifrån sin respektive organisation skapas en gemensam lägesbild och vid behov samverkar aktörerna för att dämpa oro samt stärka tryggheten och säkerheten i respektive område. Frågor som lyfts på samverkansmötena är både av social och fysisk karaktär och omfattar barn, unga och vuxna. Mötena leds av avdelningschef för socialtjänsten i respektive område.</p> <p>Vid krissituationer har det visat sig att kontakterna och relationerna som skapats genom samarbetet på lokal nivå har underlättat snabba insatser. Detta blev tydligt vid branden på Fosiedals förskola i slutet av maj. Tack vare gott samarbete inom staden kunde insatser sättas in snabbt, vilket underlättade både saneringsarbetet av den delen av lokalen som inte brann ner helt och uppstarten av förskoleverksamhet för barnen som hade platser på den nedbrunna förskolan.</p> <p>En etablerad samverkan tillsammans med andra förvaltningar i Malmö stad och myndigheter sker bland annat genom SSPF - Samverkan Skola, socialtjänst, Polis och Fritid. Detta gäller även Malmö stads arbetet med CTC, <i>Communities that care</i> som är under uppbyggnad. Förskoleförvaltningen deltar också i ett nätverk för beredskapssamordnare respektive säkerhetssamordnare som stadskontorets enhet för trygghet och säkerhet ansvarar för samt i ett nätverk för stadens kriskommunikatörer. Vidare ingår förvaltningen i nätverk mot våldsbejakande extremism, som samordnas av arbetsmarknads- och socialförvaltningen.</p> <p>Beredskapssamordnarna i de tre skolförvaltningarna har utvecklat ett nära samarbete för erfarenhetsutbyte och diskussion kring olika gemensamma trygghets- och säkerhetsfrågor.</p>

1.6.2 Barnen ska erbjudas förskola vars miljö är tillgänglig, trygg och säker samt stöder deras utveckling och lärande.

Åtagande	Kommentar
<p>● Förskoleförvaltningen ska synliggöra risker och sårbarheter för att kunna förebygga och hantera uppkomna kriser. Risk- och sårbarhetsanalys, RSA ligger till grund för arbetet. Syftet är att öka kunskapen och medvetenheten i organisationen och att ge underlag för planering.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser, RSA, har löpt på som planerat. RSA är en process som syftar till att skapa medvetenhet om de risker och sårbarheter som finns inom organisationen samt skapa beredskap för att hantera risker som uppkommer. Under året har kartläggningsarbete genomförts för att ringa in samhällsviktiga funktioner inom förvaltningen och vilka resurser som behöver avsättas för att kunna upprätthålla dessa. Vidare har oönskade händelser som bedöms kunna påverka verksamheten negativt kartlagts.</p> <p>Samtliga steg av metoden <i>Tre steg för ett robustare Malmö</i> har under året genomförts i enlighet med tidplanen. Steg 1 genomfördes av en arbetsgrupp, bestående av två förskolechefer samt representanter från samtliga stabsavdelningar. Steg 2 genomfördes av ledningsgrupperna i samtliga utbildningsområden. Steg 3 genomfördes av arbetsgruppen under september-oktober och innefattade att arbeta fram förslag till förbättringsåtgärder och en prioritering i förbättringsarbetet. RSA har genomförts i samverkan med stadskontoret.</p> <p>Förvaltningens samarbetsstrukturer när det gäller krisledning har även setts över under året.</p>
<p>● Förskoleförvaltningen ska fortsätta att utveckla arbetet för att skapa förutsättningar för förskolornas regelbundna arbete med trygg och säker förskolemiljö.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Arbetet med att skapa en trygg och säker förskolemiljö sker framför allt i det dagliga arbetet, i mötet mellan personal och barn. För att kvalitetssäkra arbetet och skapa förutsättningar för likvärdig hantering inom organisationen har förskoleförvaltningen arbetat fram materialet <i>Trygg och säker förskola</i>. Materialet är omfattande och kräver kontinuerliga uppdateringar och anpassningar till rådande lagstiftning.</p> <p>Under året fattade förvaltningsledningen beslut om en ny organisation för samordningen av arbetet med och kring <i>Trygg och säker förskola</i>. Ansvaret har förts över från utvecklingsenheten till beredskapssamordnaren. I och med den nya organisationen knyts samordningsansvaret till förvaltningens krisberedskap och det övergripande säkerhets- och beredskapsarbetet. Därmed skapas bättre förutsättningar för ett sammanhållet stöd för förskolorna och i det verksamhetsnära trygghets- och säkerhetsarbetet. En arbetsgrupp har bildats med representanter från stabsavdelningarna och olika delar av verksamheten. Ett första möte har hållits för att tala om hur stödmaterialen kan och bör utvecklas och utvecklingsarbetet har fortsatt under hösten. Det har även bildats en referensgrupp bestående av en biträdande förskolechef från varje utbildningsområde.</p> <p>Utöver detta har det under året genomförts en rad olika aktiviteter kring teknisk säkerhet i förskolelokaler. Detta har bland annat innefattat arbete med att skapa förutsättningar för brandskydd med god kvali-</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>tet. Inom ramen för ett ständigt pågående förbättringsarbete när det gäller brandskydd har byte av brandlarmcentraler och detektering utförts och 17 förskolor har fått nytt brandlarm installerat. Ett arbete har även genomförts när det gäller att systematiskt utveckla den tekniska säkerheten i lokalerna och bland annat har det tagits fram funktionsbeskrivning för inbrottslarm och passagesystem för nybyggnationer.</p> <p>På de förskolor där städning sköts via serviceförvaltningen eller via en extern leverantör har förutsättningarna för likvärdig städning utvecklats genom kvalitetsuppföljning. Medarbetare vid de förskolor som har egen personal som utför städningen, har erbjudits städutbildning med instruktioner.</p>

1.7 Målområde 7 – En aktiv och kreativ stad

1.7.1 Barn ska ges möjlighet att utveckla sin skapande förmåga och utmanas i sitt lärande genom olika estetiska uttrycksformer.

Åtagande	Kommentar
<p> Förvaltningen ska i samarbete med kulturförvaltningen arbeta för att ge förskolorna likvärdiga förutsättningar för det kreativa skapandet tillsammans med barnen samt skapa möjligheter för förskolorna att erbjuda barnen kulturupplevelser.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Samarbetet mellan förskoleförvaltningen och kulturförvaltningen har pågått under flera år och successivt fördjupats. En grundläggande målsättning utifrån läroplansuppdraget och Malmö stads kulturstrategi är att ge förskolorna likvärdiga förutsättningar för ett kreativt skapande tillsammans med barnen. Samarbetet syftar även till att erbjuda barnen kulturupplevelser. Med utgångspunkt i nationella styrdokument, barnkonventionen och Malmö stads kulturstrategi initierades hösten 2017 arbetet med att ta fram en kulturplan för Malmös förskolor. Under 2018 har uppdraget modifierats för bättre möta förskolornas behov och förutsättningar. Kulturplanen har ersatts med stöd- och inspirationsmaterialet <i>Kultur i förskolan</i>. Fokus har ändrats från en kulturplan som hade karaktär av styrdokument till ett material som utgår ifrån professionen och läroplanens krav på en planering av verksamheten som tar utgångspunkt i arbetet med barnen.</p> <p>Tillgången till kultur och barns möjligheter att ta del av och uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer är en central målsättning i förskolans läroplan. Sedan två år tillbaka har verksamheten på Kreativt lärcentrum (KLC) en förstärkt inriktning mot rörelse och drama. Förutom pedagogbemanning avsätts inom förskolenämndens verksamhetsresurser som teamledare och koordinator. Vidare avsätts kulturförvaltningen resurser för en koordinator.</p> <p>Under läsåret 2017–2018 har ett hundratal workshops genomförts. Merparten av dessa workshops står medarbetarna på KLC för. Samarbeten med de pedagogiska teamen i Söder och Innerstaden i syfte att erbjuda barnaktiviteter är också återkommande inslag i verksamheten. KLC-pedagogerna har även kunnat göra fördjupade samarbeten med två avdelningar på två olika förskolor.</p>

Åtagande	Kommentar
	Barnkulturenheten och Kreativt lärcentrum har under året arrangerat ett antal aktiviteter tillsammans med utgångspunkt i föreställningar inköpta av barnkulturenheten. Främst har dessa aktiviteter haft barn som den primära målgruppen, men ett fåtal renodlade utbildningsinsatser för vuxna har också arrangerats.

1.8 Målområde 8 – En ekologiskt hållbar stad

1.8.1 Utbyggnad och ombyggnad av förskolor ska präglas av kostnadseffektiva och hållbara lösningar.

Åtagande	Kommentar
<p>◆ Förskoleförvaltningen ska arbeta för kostnadseffektiva och hållbara lösningar vid utbyggnad och ombyggnad av förskolor, och föra fram förskolans behov i stadsplaneringen för att möjliggöra detta. Detta ska ske i samarbete med berörda förvaltningar.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>År 2017 inleddes ett särskilt arbete inom förskolenämndens verksamhet för att gå igenom nya objekt i syfte att tydliggöra problematiken kring ökad kostnadsutveckling vid utbyggnad och ombyggnad. Arbetet med att utreda och identifiera faktorer som påverkar kostnadsutvecklingen har fortsatt under 2018 och har skett i nära samarbete med serviceförvaltningen. Syftet är att ta fram en gemensam bild av vad som påverkat hyreskostnaderna för att kunna dra nytta av den kunskap det ger för kommande gemensamma projekt. Bedömningen är att det krävs ett fortsatt aktivt och gemensamt arbete för uppnå kostnadseffektiva och långsiktigt hållbara lösningar. Detta för att kunna anse åtagandet som helt fullföljt.</p> <p>En revidering av utbyggnadsstrategin för förskola, grundskola och gymnasie- och vuxenutbildning i Malmö stad har initierats under året. Arbetet med revidering sker i nära samverkan mellan utbildningsförvaltningarna och sker mot bakgrund av nya demografiska och verksamhetsmässiga förutsättningar.</p> <p>I oktober antog förskolenämnden lokalförsörjningsplanen för perioden 2019 till 2028 som den strategiska utgångspunkten för nämndens fortsatta lokalplanering. Den visar på fortsatta geografiska obalanser i fördelningen av platser i staden, samt att planeringsläget har förändrats. Fortsatt utredningsarbete och fördjupade analyser om kostnadsutveckling och finansiering krävs under 2019.</p> <p>Projektet <i>Fokusgrupp Framtidens Förskola</i> har påbörjats. Genom fokusgruppen involveras pedagogisk, verksamhetsmässig, facklig och arbetsmiljömässig kompetens i arbetet med uppdateringen av funktionsprogrammet som är det styrdokument som används vid beställning av nya förskolor. Det skapar också förutsättningar för fördjupning i de planeringsmässiga ramar som finns samt hur ekonomi kan kopplas till planeringsprocessen.</p> <p>Arbetet för att serviceförvaltningen övertar ansvar för drift och underhåll i lokaler och utemiljö har fortsatt under året. Med syftet att bidra till kostnadseffektiva och hållbara lösningar pågår även implementering av ramavtal när det gäller möbler och inredning.</p>

1.8.2 Hälsa- och miljökrav ska styra valet av produkter i förskolornas dagliga miljö.

Åtagande	Kommentar
<p>● Förskoleförvaltningen ska säkerställa att hälso- och miljökrav styr valet av produkter i förskolornas dagliga miljö, samt öka andelen miljömärkta inköp av livsmedel.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Kontinuerligt stöd ges till förskolechefer för att bidra till att ge en lägesbild när det gäller inköp av livsmedel och ge underlag för kommande utvecklingsarbete. Nätverksträffar och kommunikationsinsatser för att uppmärksamma, synliggöra och inspirera förvaltningens förskolor kring vikten av miljömärkta inköp är andra aktiviteter som ska bidra till ökad måluppfyllelse. Andelen miljömärkta livsmedelsinköp har ökat med två procentenheter år 2018 (75 procent) jämfört med föregående år (73 procent). Ökningen når inte upp till förskolenämndens målvärde (78 procent). Även om utvecklingen är fortsatt positiv krävs fortsatt utvecklingsarbete för att öka andelen ytterligare.</p> <p>Ekologisk mat ska produceras utan kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel. Inom ekologisk produktion tas större djurhänsyn och få tillsatser är tillåtna. För att uppmärksamma och stärka arbetet med hållbar mat har miljöförvaltningen de senaste åren delat ut diplom till de förskolor som har högst procent inköp av ekologiska livsmedel. Diplomen delas ut till både tillagningskök och mottagningskök i två kategorier: guld och silver. Guld innebär att förskolan köpt in mer än 90 procent ekologiska råvaror och silverkategorin att inköpen motsvarar 85–90 procent. Nytt år 2018 är att de tillagningskök som har lägst växthusgasutsläpp per kilo inköpta livsmedel uppmärksammas.</p> <p>Innan sommaren uppmärksammades sammanlagt 20 förskolor för sitt arbete med ekologisk och klimatsmart mat under år 2017. Nio tillagningskök fick diplom för sitt arbete med inköpt ekologisk mat. Pilotens, Stångbönans, Oxiegårdens och Ulricedals förskolor utmärkte sig i guld kategorin och Tygelsjö, Lillstjärnans, Vintries, Kallenbergs och Solglimstens förskolor i silverkategorin. Av de sex mottagningskök som köpte mest ekologisk mat utmärkte sig Paviljongen Sofieholms, Maryhills och Blomviks förskolor i guld kategorin och Vitemölles, Ob förskola Södra sommarstadens och Ångshagens förskolor i silverkategorin. Följande fem klimatsmarta kök fick diplom: Vildrosens förskola, Edens förskola, Tygelsjö förskola, Pilevallens förskola och Svansjöns förskola.</p> <p>Sedan år 2017 finns ett stödmaterial för arbetet med en kemikaliesmart vardag för barn på förskolor som mötesplatser för barn. Detta ska underlätta arbetet med att se till att barnen får en ännu bättre miljö att vistas i. Barnen kan också vara delaktiga i arbetet mot en kemikaliesmart miljö. Stöd materialet innehåller tips och checklistor för olika områden, exempelvis när det gäller möbler och textil, leksaker, skapandematerial samt mat.</p>
<p>● Förskoleförvaltningen fortsätter utvecklingsarbetet kring utbildning och kompetensutveckling tillsammans med serviceförvaltningen och miljöförvaltningen i syfte att reducera klimatutsläppen från mat i förskolan.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Basen för arbetet är projektet <i>Klimatsmart mat i Malmö</i>, ett gemensamt utvecklingsarbete mellan bland annat förskoleförvaltningen, miljöförvaltningen</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>och serviceförvaltningen för att minska matens klimatpåverkan och matsvinn i förskolan. Projektet leds av miljöförvaltningen. Inom ramen för projektet har utbildningsinsatser genomförts under året för att minska matens klimatpåverkan och svinnet inom förskolan.</p> <p>Utbildningarna har bestått av tre delkurser: En grundkurs med målgrupp chefer, pedagoger och matlagningspersonal, kurs i näringslära och menyplanering för matlagningspersonal samt växtbaserad praktisk matlagningskurs för matlagningspersonal. Utbildningsupplägget har tagits fram av en brett sammansatt referensgrupp bland andra projektledare med flera från miljöförvaltningen, kökssamordnare, förskolechefer, förskollärare och matlagningspersonal från förskoleförvaltningen och sektionschef från skolrestauranger vid serviceförvaltningen.</p> <p>Vidare har ett informationsmaterial tagits fram till medarbetare för att minska matsvinn: <i>Första hjälpen för rester</i> och en information till vårdnadshavare om klimatsmart mat finns nu.</p>

1.8.3 Barnen ska erbjudas en förskoleverksamhet som stödjer fysisk aktivitet och hälsosamma livsval.

Åtagande	Kommentar
<p> Förskoleförvaltningen ska förbättra förutsättningarna för barnens utevistelse.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Förskolors pedagogiska miljö är en viktig kvalitetsfaktor i undervisningen och de fysiska förutsättningarna i form av bland annat utemiljö har i detta sammanhang en stor påverkan. De lokalmässiga förutsättningarna för Malmös förskolor skiljer sig åt. Inom organisationen finns bland annat nybyggda förskolor, äldre förskolor, lägenhetsförskolor och förskolor med uteavdelningar. Brister i den fysiska miljön kan kompenseras av medvetna strategier för att höja kvaliteten i förskolornas pedagogiska miljöer, ett arbete som på olika sätt pågår i verksamheten. Det sker ett aktivt arbete för att se till att barn dagligen vistas utomhus, såväl på förskolans egen utegård som i närliggande parker och lekplatser samt i form av olika utflykter till andra naturområden.</p> <p>För befintliga utemiljöer genomförs kontinuerliga besiktningar för att säkerställa att utemiljön är trygg och säker. Arbetet genomförs i samarbete med serviceförvaltningen. Varje år tar respektive lokalsamordnare fram en underhållsplan som underlag för åtgärder, där utemiljön är en del. För att utveckla förskolornas utemiljöer pågår arbete med nollställning. För vissa objekt rapporteras förseningar. Skäl till detta är bland annat att permanent bygglov och erforderliga tillstånd ännu inte beviljats. Det har genomförts flera kvalitetshöjande åtgärder på en del förskolor. De förskolegårdar som fått anmärkningar vid lekplatsbesiktning har åtgärdats.</p> <p>Under året togs en rapport fram om förskolors utemiljö och lekvärdesfaktor. Syftet med rapporten var bland annat att bidra till en samsyn avseende vikten av de kvalitativa förskolegårdarna.</p> <p>Sedan våren 2017 har barn i Malmö stads förskolor</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>erbjudits besök i Bokträdgården i Torup. Här erbjuds barn en stimulerande utemiljö som skapar utrymme att röra på sig i lek och olika aktiviteter. Att få vistas i en grönskande miljö kan gagna barn som idag inte har tillgång till de utemiljöer som de behöver och detta kan bidra till utjämnande effekter av socioekonomiska skillnader. Ett övergripande syfte är att skapa en likvärdig förskoleverksamhet för alla barn i Malmö.</p> <p>I augusti genomfördes förändring avseende förskolebussarna. Bussarna knöts till respektive utbildningsområde med syfte att utveckla det utepedagogiska arbetet och fokusera på de kvalitativa aspekterna i verksamheten snarare än platskapaciteten. Omorganiseringen har resulterat i att fler barn har kunnat erbjudas tillgång till utepedagogisk verksamhet och att en likvärdig kvalitet i bussverksamheten har kunnat utvecklas.</p> <p>Pedagogisk inspiration, PI erbjuder två gånger per år verksamheter att ansöka om särskilda satsningar när det gäller utemiljö. Inom ramen för <i>Pedagogiska förskolegårdar</i> kan Malmö stads förskolor få möjlighet att få stöd i sitt utvecklingsarbete kring utomhuspedagogiska arbetssätt och den fysiska utemiljön. Utgångspunkten är att skapa kreativa, spännande och gröna förskolegårdar. Under året har förskolor erbjudits att ansöka om ett odlingspaket med bland annat odlingskurs för pedagoger, frön och plantor, varmkompost, perenna växter såsom bärbuskar och kryddväxter samt odlingslådor till förskolegården.</p> <p>Genom att ta del av den senaste forskningen kring utemiljöer och ett kontinuerligt arbete med utvecklandet av utemiljöer, särskilt i den täta staden, ges förutsättningar för långsiktighet.</p>

1.9 Målområde 9 – En stad med bra arbetsvillkor

1.9.1 Barnen ska möta kompetent personal med goda arbetsvillkor och attraktiv arbetsmiljö som skapar en trygg och lärande miljö.

Åtagande	Kommentar
<p>◆ Förskoleförvaltningen ska arbeta för att minska sjukfrånvaron i verksamheten.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Inom ramen för åtagandet har flera aktiva insatser genomförts.</p> <p>Förvaltningen arbetar med återkommande intervallbestämda handledningstillfällen och stödinsatser till förskolechefer och biträdande förskolechefer i rehabilitering samt sjukfrånvaro. Under året har den återkommande handledningen och stödinsatserna riktat särskilt fokus på korttidssjukfrånvaron. Utöver detta arbete har det genomförts workshops med fokus på att kompetensutveckla samt främja det kollegiala lärandet och proaktiva arbetet för att sänka korttidssjukfrånvaron. Samarbetet med försäkringskassan och sjukvården har fördjupats genom dialog främst i samband med långtidssjukskrivningar med komplex sjukdomsbild. Kartläggning av sjukfrånvaron på individnivå med särskilt fokus på korttidssjukfrånvaron har resulterat i en rapport som ligger till</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>grund för det fortsatta arbetet.</p> <p>Under året har en casemanager från företagshälsovården Feelgood arbetat gentemot förvaltningen och fysiskt varit i förvaltningens lokaler tre dagar i veckan. Dialogen mellan HR och Feelgood har på detta sätt effektiviserats, vilket syftar till att ge chefer och medarbetare snabbare och mer kvalitativt stöd. HR och casemanagern har besökt utbildningschefernas ledningsgrupper för att beskriva samarbetet och tänkta insatserna där casemanagern i högre grad ska verka ute i verksamheterna. Arbetet med att ta fram ett koncept har påbörjats med fokus på att stödja arbetsplatserna i syfte att minska sin sjukfrånvaro.</p> <p>Förvaltningen har deltagit i en pilotstudie från Malmö universitet som syftar till att skapa ökad kunskap om och förståelse för dilemman i förskollärares uppdrag. En första delrapport från studien presenterades under våren. Rapporten berör främst hur förutsättningarna för förskollärares uppdrag förändrats över tid. Det gäller förändringar dels i de nationella styrdokumenterna, dels vad avser strukturella faktorer som andel inskrivna barn, personalens sammansättning och utbildning etc. Under året har även intervjuer genomförts med förskolechefer, biträdande förskolechefer, förste förskollärare och HR-personal samt ytterligare intervjuer med förskollärare. Utifrån det insamlade materialet arrangeras sedan en avslutande interaktiv workshop med de medverkande personalgrupperna i syfte att gemensamt diskutera förebyggande åtgärder. En slutrapport som sammanfattar samtliga led i studien kommer att presenteras under 2019.</p> <p>Under året har ett partsgemensamt arbete pågått i syfte att förbättra och utveckla arbetsplatsträffarna i verksamheten. Undersökning kommer att ske kring form, frekvens och förläggning genom dialog med referensgrupper som utsetts i samverkan. Dialogerna har pågått under året med målsättningen att formulera förvaltningsövergripande riktlinjer för arbetsplatsträffarna.</p> <p>Handlingsplan för arbetsmiljöarbetet 2018 samverkades och beslutades av förvaltningsdirektören i mars 2018. Förvaltningens arbete har utgått från planen och avstämningar kring hur arbetet fortskrider genomförs kontinuerligt.</p> <p>Under året har implementeringen av Malmö stads checklista för planering och uppföljning av SAM på arbetsplatsnivå genomförts. Checklistan genomförs per arbetsplats och ledningsgrupp. Under året är det endast planeringsdelen som fyllts i och uppföljningen görs efter årsskiftet. Fortsatt arbete med information och tydlighet kring checklista kopplat till alla andra moment i arbetsmiljöarbetet har pågått under året och verksamheten har visat på ett behov av att samla de olika delarna i arbetsmiljöarbetet.</p> <p>STAMINA projektet har varit inne på sitt andra och avslutande år. Workshop och en 60-minutare har genomförts på de fem arbetsplatserna som ingår i projektet. Uppföljning på Malmö stad nivå och i förvaltningen kommer att ske under år 2019.</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>Uppdatering av <i>Plan för insatser för att minska sjukfrånvaron 2018–2019</i> har inte genomförts under året. Dialog har förts i förvaltningens centrala arbetsmiljögrupp och i förvaltningsrådet om att inte uppdatera planen utan istället, med början 2019, ha med en bilaga till handlingsplan för arbetsmiljöarbetet som mer ingående beskriver insatserna i handlingsplanen. Anledningen är att inte ha för många dokument som beskriver samma sak samt att det blir tydligt att det är handlingsplanen som beslutas årligen som förvaltningen arbetar utifrån.</p>
<p> Förskoleförvaltningen ska arbeta för att andelen timavlönade barnskötare inte överstiger 6 procent.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>En uppföljning av bemanningsteamerna visar på en hög grad av yrkesstolthet, att de trivs med sitt uppdrag och finner glädje i sitt arbete. Uppdraget bedöms vara tydligt och gör skillnad för barnen i Malmös förskolor. De fyra rekommendationerna har implementerats och nu leds varje bemanningsteam av en sektionschef, följer upp via ett anpassat IT-stöd samt arbetar utefter en enhetlig ekonomimodell. Bemanningsteamerna ska utökas med fler medarbetare, vilket på sikt kommer att innebära en minskning av behovet av timavlönade barnskötare. Under året har förvaltningen arbetat med kvalitetshöjande åtgärder för korttidsbemanningen, detta har bland annat resulterat i utlokalisering av timavlönade medarbetare till specifika utbildningsområden i syfte att öka kontinuiteten för barnen på respektive förskola.</p> <p>Under året har även arbetet med det förvaltningsövergripande vistelseprojektet (VISP), som arbetar med att implementera ett verksamhetsstöd för att följa upp barnens faktiska vistelsetid, fortsatt. Verksamhetsstödet möjliggör digital uppföljning av barnens faktiska vistelsetid och utgör underlag för planering av resurs- och bemanningsplanering samt schemaläggning.</p>
<p> Förskoleförvaltningen ska attrahera, rekrytera och behålla förskollärare och förste förskollärare.</p>	<p>Åtagandet bedöms delvis fullföljt.</p> <p>Inom ramen för åtagandet har flera aktiva insatser genomförts. Förvaltningen har under året fortsatt att arbeta utifrån <i>Handlingsplan till strategi för kompetensförsörjning förskola 2016–2018</i> samt följt upp arbetet. Uppföljningen visar att intentionerna i planen har blivit uppfyllda och att samtliga verksamheter ser ett stort värde i alla delar som handlingsplanen berör, det vill säga yrkeskategorier och karriär, ledarskap, kommunikation samt rekrytering, löne- och anställningsvillkor.</p> <p>Lönebildning har varit en fortsatt viktig ledningsfråga och det finns en tydlig inriktning att arbeta strategiskt utifrån struktur med ett individuellt och differentierat perspektiv. I den årliga löneanalysen 2017 konstaterades att tionde percentilen för förskollärarna i förskoleförvaltningen låg väsentligt lägre än grundskoleförvaltningen och andra kommuner. Förskoleförvaltningen har arbetat aktivt med att höja den tionde percentilen, men har arbetet till trots inte kunnat följa med löneutvecklingen på marknaden. Detta har resulterat i svårigheter att attrahera och rekrytera nya medarbetare från förskolläraryrket. Som ett led i att vara ett alternativ gentemot kranskommuner och grundskoleförvaltningen har</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>därför lönenivån behövt höjas för nyexaminerade förskollärare, vilket inneburit att medarbetare med några års erfarenhet inom yrket lönemässigt hamnat under eller parallellt med nyutbildade förskollärare. Som ett andra led i att höja den tionde percentilen reglerades den 1 januari cirka 350 medarbetares löner inför 2018 års löneöversyn. Regleringen innebar en genomsnittlig löneökning på 2,9 procent för den berörda gruppen förskollärare och att den önskade lönebildningen uppnåddes om en genomsnittlig månadslön på 28 000 kronor inom den tionde percentilen.</p> <p>Under hösten beslutades det nationella löneavtalet för förskolläraryrket och löneöversyn 2018 kunde därmed genomföras innevarande år. I väntan på och efter genomförd löneöversyn har löneanalyserna pågått och arbetet med önskad lönestruktur pågår löpande vid alla nylönesättningar inom förvaltningen. Planeringsarbete för uppföljning av yrkesspecifika lönekriterier för förskollärare och förste förskollärare har påbörjats.</p> <p>En kartläggning av målgrupperna och deras mediana har genomförts. Förvaltningen har också färdigställt en kommunikationsstrategi och positionsblad för de olika yrkesgrupperna. Dessa dokument innehåller bland annat budskap, prioriterade målgrupper samt talespersoner. Fortsatt arbete med att lyfta de professionella yrkesrollerna och visa på utvecklings- och karriärmöjligheter inom förskolan i Malmö har skett inom ramen för kommunikationskonceptet <i>Förskolekarriär</i>. Löpande inlägg har publicerats kring detta på Facebook, Instagram och Twitter och förvaltningen har arbetat med att rikta inläggen till utvalda målgrupper samt öka spridningen genom köpt räckvidd. För vårens kampanj användes det även digitala skärmar på pågatåg, länsbussar och stadsbussar runt om i hela Skåne samt utomhustavlor i Malmö. Ett arbete med att utveckla tidningen Fokus Förskola har påbörjats. Målet är att den ska bli en viktig del i arbetet med kompetensförsörjning och Employer branding.</p> <p>Att attrahera kompetens till förvaltningen är en viktig fråga, men än större är behovet av att behålla de medarbetare som är verksamma inom förvaltningen idag. Ett arbete har därför initierats för att följa upp förskollärare efter att de varit anställda i sex månader. En enkät utformades under året och skickades ut för första gången, till alla förskollärare som arbetat sex månader inom förvaltningen, under hösten. Resultatet visar att 79 procent av de svarande upplever att de fått en god introduktion av närmaste chef och 93 procent av de svarande att de fått en god introduktion av sina kollegor. Uppföljningsenkäten planeras att skickas ut en gång i halvåret och utfallet av denna planeras resultera i en årlig rapport</p>
<p> Förskoleförvaltningen ska öka andelen barnskötare med formell kompetens.</p>	<p>Åtagandet är fullföljt.</p> <p>Inom projektet <i>Kompetensförsörjning barnskötare</i>, vars syfte är att säkerställa och höja kompetensen bland barnskötare och därmed öka kompetensen i barngrupp, har flera aktiva insatser genomförts. För-</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>skoleförvaltningen vill säkerställa personalförsörjningen av barnskötare genom att attrahera, rekrytera och behålla rätt kompetens.</p> <p>Idag bedrivs bland annat utbildning som motsvarar 1200 gymnasiepoäng och pågår i 40 veckor där medarbetaren arbetar fyra dagar och studerar en dag i veckan. Efter avslutad utbildning får medarbetaren en formell behörighet som barnskötare. Utbildningen sker i nära samarbete med gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen.</p> <p>Som ytterligare ett led i att säkerställa kompetensförsörjningen av barnskötare planeras nu för introduktionsjobb som riktar sig till arbetslösa ungdomar, långtidsarbetslösa samt nyanlända. Arbete och utbildning kommer att kunna kombineras inom formen för introduktionsjobb och den arbetsmarknadspolitiska bedömningen samt anställningsstöden utgår ifrån individens behov.</p> <p>Vidare har förskoleförvaltningen arbetat med konceptet <i>Förskoletalanger</i> som ett led i att säkerställa kompetensförsörjningen av barnskötare. <i>Förskoletalanger</i> bygger på konceptet för traineeutbildningen och innebär att nya Malmöbor får en barnskötareutbildning med språkstöd (svenska som andraspråk) i kombination med arbete på en förskola. Förutsättningen är godkänd Svenska för invandrare (SFI). Arbetet sker i nära samarbete med Arbetsförmedlingen, gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Syftet är att nya Malmöbor från andra länder får en formell utbildning som barnskötare, vilket kan leda till arbete i förskoleförvaltningen.</p> <p>Den pedagogiska personalen på förskolorna utför flera arbetsuppgifter som kan ses som "kringuppgifter", till exempel avtorkning av bord, sopning av golv, rengöring av leksaker med mera. Detta är arbetsuppgifter som inte är direkt kopplade till det pedagogiska uppdraget, men som måste utföras för att verksamheten ska fungera. Som ett första steg i att frigöra tid för den pedagogiska personalen till förmån för tid i barngrupp lyftes i organisationsutvecklingen en stor del av de administrativa arbetsuppgifterna bort från den pedagogiska personalen. I ett andra led för att frigöra än mer tid för pedagogerna, tid som de kan ägna åt barngruppen kan ovannämnda kringuppgifter utföras av annan resurs än den pedagogiska personalen. Med anledning av behovet att ta emot fler personer inom formen för extratjänster har förvaltningen rekryterat, utbildat och introducerat 60 servicevärdar under året i syfte att avlasta befintlig personal genom utförandet dessa kringuppgifter. Arbetet genomfördes under hösten i samarbete med Arbetsmarknads- och socialförvaltningen genom en flerstegsmodell som innefattar intervju, två veckors utbildning samt två veckors praktik. I december påbörjade de första servicevärdarna sina uppdrag.</p> <p>Förskoleförvaltningen har under året fortsatt arbetet med Malmö stads gemensamma arbets sätt kring kompetensförsörjning. Kompetensförsörjningsprocessen är ett led i att arbeta systematiskt och strukturerat med kompetensförsörjningsfrågor i Malmö</p>

Åtagande	Kommentar
	<p>stad. 2018 års GAP-analys har identifierat förvaltningens kvantitativa kompetensbehov och kompetensgap i förhållande till nuläge och framtida påverkanfaktorer.</p> <p>Förskoleförvaltningen ingår i en referensgrupp vid <i>Sveriges Kommuner och Landsting</i> kopplat till kompetensförsörjning i förskolan. Referensgruppen består av deltagare från olika kommuner i landet och startade under hösten 2017 ett nationellt arbete med frågan kring kompetensförsörjning i förskolan. Referensgruppen träffades för sista gången under hösten i sin nuvarande form och utifrån arbetet väntas SKL återkomma med en nationell handlingsplan för kompetensförsörjning förskola.</p>